

Warszawa, 6 września 2024 r.
KRASP/195/2024

Szanowny Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, jako największa w Polsce instytucja reprezentacyjna środowiska akademickiego (zgodnie z zapisem art. 337 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2018, poz. 1668 ze zm.) zobowiązana przepisami Ustawy do współdziałania z organami władzy publicznej m.in. w zakresie opiniowania zasad działania i kierunków rozwoju systemu szkolnictwa wyższego i nauki, zarządzania uczelniami oraz w sprawach studentów, doktorantów i kadry naukowej (art. 329, ust. 2) z głębokim zaniepokojeniem i troską przyjęła zapisy projektu ustawy budżetowej na 2025 r.

Zwracamy się do Pana Premiera z prośbą o wprowadzenie zmian w przyjętym projekcie i zwiększenie funduszy przeznaczonych na rozwój nauki i szkolnictwa wyższego. Jest to najlepsza inwestycja w przyszłość naszego kraju, jego rozwój i bezpieczeństwo. Konieczne jest przywrócenie należytego prestiżu nauce i zachęcenie młodych ambitnych ludzi do pracy badawczej i dydaktycznej dla dobra przyszłych pokoleń. Jak wykazał raport „Nauka i szkolnictwo wyższe a PKB” przygotowany w roku 2023, każda złotówka zainwestowana w naukę daje wzrost PKB między 8 a 13 złotych. Dlatego redukcja wydatków na naukę jest działaniem krótkowzrocznym, ograniczającym i spowalniającym rozwój Polski. Dlatego nauka i szkolnictwo wyższe, wraz z edukacją i obronnością, powinny stać się priorytetem naszej polityki.

W budżecie środków krajowych na rok 2025 na naukę i szkolnictwo wyższe przewidziano 39.666.888 tys. zł, to jest zaledwie 4,5% więcej niż w 2024 r. Taki wzrost nakładów **nie pokrywa nawet przewidzianego 5% poziomu inflacji**. Zmniejszeniu uległy także wydatki z budżetu środków europejskich, a także wydatki na badania i rozwój planowane w innych działach budżetu państwa. W efekcie tych decyzji łączne nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe w wysokości 42.493.203 tys. zł osiągną w 2025 r. historycznie **najniższy (1,07%) poziom w relacji do PKB w XXI w.** (uwzględniając całość budżetu ministra nauki i szkolnictwa wyższego, a także wydatki innych ministrów oraz dysponentów części budżetowych z przeznaczeniem na szkolnictwo wyższe i naukę oraz finansujących wydatki na badania i rozwój).

Do tej pory najniższy poziom nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe w relacji do PKB miał miejsce w 2023 r. (1,09%), dlatego z tak ogromną nadzieją przyjęto fakt, że w budżecie na rok 2024 udało się je poprawić i osiągnąć poziom 1,12%¹. Nagły spadek tej relacji, aż o 0,05 punktu procentowego, budzi poważne zastrzeżenia środowiska akademickiego i naukowego. Niepokój wywołuje fakt, że projektowany

¹ Do porównania przyjęto zaktualizowane wartości PKB zaprezentowane na str. 23 uzasadnienia do projektu ustawy budżetowej przesłanego do Rady Dialogu Społecznego.

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)
president@krasp.org.pl

wzrost nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe nie tylko nie nadąży za wzrostem nominalnego PKB (9,1%), ale jest mniejszy niż średni wzrost wydatków budżetu ogółem (6,4%).

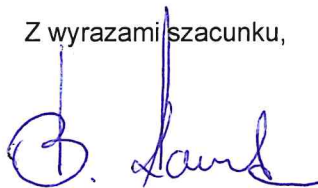
Wobec wyzwań, jakie niesie współczesny świat, tylko wiedza i kompetencje pozwolą naszemu krajowi konkurować o należną pozycję na arenie międzynarodowej. Polskie uczelnie udowodniły już, że potrafią kształcić młodzież, która coraz lepiej radzi sobie nie tylko na rynku pracy, ale generalnie w zglobalizowanym świecie. Rozwój gospodarczy ostatnich 3 dekad zawdzięczamy między innymi radykalnemu wzrostowi poziomu skolaryzacji na poziomie wyższym.

Wyzwania, które obecnie stoją przed naszym krajem są nie mniejsze niż te sprzed 30 lat. Wojna na Wschodzie, zmiany klimatyczne i hydrologiczne, globalizacja produkcji i handlu, w końcu ekspansja sztucznej inteligencji wymagają kształcenia młodzieży na poziomie, który pozwoli nam się z nimi mierzyć. Potrzebujemy w szczególności doskonale wykształconych inżynierów i lekarzy, kompetentnych żołnierzy, dobrze przygotowanych nauczycieli, w tym nauczycieli akademickich, którzy będą przekazywać wiedzę młodym ludziom. Tymczasem rośnie luka pokoleniowa w szkolnictwie wyższym i nauce, najzdolniejsi młodzi naukowcy opuszczają kraj lub odchodzą do bardziej dochodowych zajęć.

Zwracamy się do Pana Premiera z gorącym apelem o zwiększenie w przyszłorocznym budżecie nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe do poziomu tegorocznej relacji do PKB, tj. do poziomu 1,12%. Dla osiągnięcia tego poziomu potrzebne jest dodatkowe 2,2 mld zł – środki te nie są kosztem, ale inwestycją w rozwój Polski i dobrobyt Polaków. Jesteśmy gotowi do przedstawienia także naszych propozycji zwiększenia budżetu nauki w sytuacji kryzysowej.

Panie Premierze, apelujemy do Pana o zrozumienie tej niezwykle ważnej potrzeby, o uznanie nauki i szkolnictwa wyższego za jeden z rzeczywistych, a nie deklaracyjnych priorytetów Rządu.

Z wyrazami szacunku,

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Przewodnicząca KRASP

Do wiadomości:

Minister Nauki - Dariusz Wiczorek

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl